

מסורת הש"ס

(א) מו"ק ט. ע"ש שבת 5. מנחות
יקו. מדות פ"ד מ"ו, (ג) "ב"ב ג:
(ג) "ב"ב ג, (ד) תוספתא דמגילה
פ"ב ה"י ע"ש, (ה) שבת סא: [מס]
סופרים פ"ה הלכה יג,
(ו) תוספתא דמגילה פ"ב ה"ט
(ז) ע"ש, (ח) תוספתא דמגילה פ"ב
(ט) (ע"ל ב"ב, ט) מנחות
יקו. מירל כמו הלל אבל שבת 5.
ד"ה מכליל הניחו זה בקושיא,
(י) (עורא ו ט),

תורה אור השלם

1. וַאֲגַרְתָּ אֶל אֶסּוֹן שְׂמֹר
הַפְּרֹדֶס אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אֲשֶׁר יִתֵּן
לִי עֵצִים לְקֹרוֹת אֶת שְׁעֵי
הַבִּירָה אֲשֶׁר לְבֵית וְלוֹחֶמֶת
הָעִיר וְלְבֵית אֲשֶׁר אָבּוֹא אֵלָיו
וְיִתֵּן לִי הַמֶּלֶךְ כִּי אֱלֹהִי
נִחְמִיה בָּח
הַטּוֹבָה עָלַי:
2. כִּי תֵדַר בְּדֹר לִי אֶלְדֵּיךָ לֵב
תֵּאֲרָה לְשַׁלְּמוֹ בִּי דָרֶשׁ יִדְרֹשְׁנוּ
לִי אֶלְדֵּיךָ מֵעַמּוֹ וְהִיָּה בְךָ
חָטָא:
דְּבָרִים כַּג כב

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לא נדר ולא
הקדש לדקה דסתם:

מוסף רש"י

אממה כליא עורב. טבלאות של
אממה על אממה היו עשוי וכן חדין
כסכסין קציומיהס ומסממין חדין
בבולן ומחפין בון גגו של היכל
למלמנוע את העורבים מלישב (שבת
ז. ובע"ז מנחות קז. א): הגג כלה
ומקאר למעלה עד כאמח ומחדין
אממות שם צברול עסמממרים של
שלא יסבו העורבים עליו (ד"ק ט.
היה כתוב. שם, כו' יגוד. יקו'
מקוס השם יגמנו (שבת טא.).

רבינו גרשום

[illegible][illegible]

בַּתְּחִילָה. בתחילת הבנין אין מקבלין דשמאל לרפיון דידים מתכוונין וְלַבְּסוֹף. לחזק את ^אצ"ב דבר דלין לומר רפיון דידים מקבלין. ל"א בתחילה כַּכְּשֶׁלָה היטה אימתן של י"ו עובדי כוכבים עליהן אין מקבלין אבל לַבְּסוֹף משני היטה אימת העובדי כוכבים ונתחילתו ונתחילתו יומר מסופו. וא"כ בתחילה נמי אמקדש ראשון קאמר א"כ מאי מוסיב ליה לקמן ומואגרת אל אסף וגו' דהיינו במקדש שני: דבר המסויים. שנראה שגם אין מקבלין מהם דגנאי הוא ועוד שמתפארים בו: דגנאי כליל עורב להשיב נקט אמה דלמרי' צפיק בתרא דמנחות (דף קז.) הרי עלי צדול לא יפחות ממאה על אמה לכליל עורב שפירו מציאן טעלות של צדול אמה על אמה וצדן טעמות גנאי אמה קבועין ומחפין בסן דגנאי הגג של מירל ליהא אל הוורדים של גנאי גשון

שם. כליל לשון יצ' שמגרס את העורצין
כמו יד' כייל לידני כייל פרוחי דלמר
במסכת גדה (דף י. ע"ש) שהיה
מגרס טו' זבובין ממתנה בשעת תשמיש
משום לניעות דאסור לשמש מוטע
בפני כל ח. ל"א כליל אורח מועד
העורצין כמו (לילא ח) על כלל
המקדש: ואגרס אל אספ שומר הפרס
טו' וגו'. והיינו בתחילת בנין וקסקיל
בצדק הצית מכורס: דלא הוה י"ו צה.
הואיל ותחילתו לטובה נמכרין טוב אינו
מחזור: מכריו. של תבואה עצמו: אם
הוא **דאמר בדעת הרשע**. שאלתם
שמהרומה ישראל הולכת תלך זו. ל"א
שישראל אמר לי להפריש וראשון
שמעתי: טעונה גזירה. ואסורה בהנאה
דחיישין שמה י"ו בלבו לשמים לשם
הקדש הילכך יגנו. וזבנו הזה עסקין
להקדש אסור בהנאה כדמניא (בבבב)
דף ג. חין מקדישים וזהו מעריכין
בזמן הזה ולא עסקינן בהם מערק
פירות כסות וכלים ירקבו: יגוד. יתחד
מקום השם ויגנו החמיכה וישתמש
במותר ויבנו צבית הכנסת: לשמים.
להקדש וזבנו הזה חין לו תקנה: טעמא
ד**דש כסות עליה**. דמוכחא מילתא
טו' בלבו לשמים שחייב כסות עליה שמו של
הקדש: שם שלם בתפוז אינו קדוש.
כלומר אינו קדוש אלא מקום השם
ואותה חמיכה תיגנו והשאר יבנה צבית
הכנסת כי אמר בדעת ישראל
הפרשמה. ל"א שם שלם במקומו כגון
על גבי קורות וכלים לא קדיש דלא הוי
מקומו אלא על הנייר ושיכבשו המקרא
על השם כנתינתו אצל שם בלבו הוי
שלם במקומו ולא קדיש וראשון שמעתי
והוא עיקר: לשנופה. לזכריו ולאחר
וזמן ילם: אצל לאחר. להלוות לחזירו
לא ללעזמו איכא לתימר על מנת כן
היקפה אלה שאל יטערך יטלנה
וישלים: אחרת אלה חזירו לא אסקי
למאדעמיה: לא שנו. דמותר לשנופה
אלא דאמר סלע זו עלי לזדקה דכיון

דאמער עלי וקיצבלה באחריות לענין גניבה ואצידה כדירה דמי:
אבל אמר הרי זו. ולא אמר עלי צענא צעי למיתב: כי הוי
לדליהויצ באחריות. דכיון דאמטמשא הוי כשולח יד בפקדון
וקמה לה צרומיה לענין תשלומין אבל אמר עלי דנצלו חזי
מנחייב באחריות אלן ישתמש: אלן ל"ט. (ומוסר: לא נדר (ה) זדקה.
דסתם נדר דמי עלי לז"ה: ׀ צבל תאחר. והכי משמע נדר הוא
הזדקה דקאי עליה צבל תאחר כנדר (ה) דקאמר בפרק קמא דר"ה
(ו). צפין (זדריס גנ) זו זדקה: (שמעאל. דהאומר סלע זו לזדקה כי:
אמאי תאמון הכי מפניו לה. דרב נחמן מוטר לשנוטה סתמא קאמר ורבי
אמי פירשה בין לעזמו בין לאחר ורבא הדר פירשה בין עלי
זדקא הרי זו אלן צבדא מתניין (ז) ופירושה כדרב נחמן:
רבי

הכל מעריכין פרק ראשון ערכין

תנ"י חרד עובד כוכבים שהתנדב לזכר הבית אין מקבלין ממנו כור.
וא"ל ולשני הא' ר' מאיר הא' ר' יהודה ו"ל לזכר קדושה
ואינה קדושה מיעבה ליה ^ב לאין מקבלין הימנו לזכר הבית (משמע
לקדושה הילן) ומשמע דמרוויחו כפרי כ"י יסודה: ^{ה"ל} בפתחיה
הא' לבסוף. רש"י פ"י לנחמילה שייך
רפיון ידים ולבסוף לא שייך רפיון
ידים ועוד פירש רבינו לנחמילה
נחמילת הבנין יש לחוש פ"י יחזור
בהם ויעברו ויזמרי י"ל לנו חלק בבית
המקדש לבסוף דבר ממזיוס און
מקבלין פ"י יהיו לשם ולתפארת דבר
שאין מסויים מקבלין ללא שייך פ"י
ערעור הואיל ונכנה צ"ח ככר ויחא
זוה' הא' דקאמר בצמקון שאני מלכותא
ללא הדרא וליכא למחש ליערעור מו:
תנ"י חרד עובד כוכבים שהתנדב
לזכר הבית. והא' ללא מוקי ליה
כתנאי דר' יהודה ור' מאיר וכגון
לזכר רפיון ידים כגון מן המלך
דאס' כן לא הו"ל למימר קדושה ואין
מקבלין ללא קדושה ואינה קדושה
נצטא ליה:

בָּנָו אִמָּה בְּיָמָיו עֹרֵב. פִּי הָעֹרֵב כִּי
זֶה לָשׁוֹנוֹ לִפִּי צִנְמָקְדָשׁ רִאשׁוֹן
הֵימָּה קְדוּשָׁתוֹ כִּלִּי הִקְהֵל וְהֵימָּה
שְׂכִינָה שְׂרִירָה בּוֹ וְלֹא הָיוּ עוֹפּוֹת
פּוֹרְחִין עָלָיו אֲבָל צִנְמָקְדָשׁ שֵׁנִי פָחַדוּ
סוֹ מִטַּעֲמָא דְלִצְן קְדוּשָׁתוֹ כְּקְדוּשַׁת
רִאשׁוֹן שֶׁמָּא יִפְרָחוּ הָעוֹפּוֹת עַל
הַמִּקְדָּשׁ וְיִסְלְּכוּ שָׁם דְּבַר טִמְאָה עֲשׂוּ
זָרוֹה לְהַצְרִיחַ הָעוֹפּוֹת מִגַּג הַהִיכָל
וְקִרְאוּ אוֹתוֹ כְּלִיל עוֹרֹב כְּלִילֹר זֹאת
מוֹעֵצַת הָעוֹרֵצִים מִלְּפָנֶיךָ צִנְנָה הַהִיכָל
וְזוֹ אִרְוֵה כְּדֶרֶךְ שְׁעוֹשִׁין עֲכָשִׁי שׁוֹמְרֵי
זְרָעִים עַד כֹּחַ לָשׁוֹנוֹ וְיֵשׁ מִקְשָׁה ט
דְּאִמְרַת צִנְמוֹעַד קֶטֶן (דף טז.) גְּבִי שְׁלֵמָה
אִיבְעִי לִיָּה לְשִׁירֵי חֲמַת כְּלִיל עוֹרֵב
וּמִשְׁנֵי אֲמַת כְּלִיל עוֹרֵב זָרוֹךְ צִינִן
הִיא אֲלֵמָה כְּלִיל צִנְתָּ רִאשׁוֹן וְיִלֵּן
שְׁהִי שְׁלֵמָה יִרָא שֶׁמָּא לֹא תִחַל עָלָיו
קְדוּשָׁה וְשִׁמְרָאוּ שְׁהִי קְדוֹשׁ הַסִּירְוִהוּ:
מִיתִיבִי וְאִנְתָּ אֵל אִסְףּ שׁוֹמְרֵי
הַפְּרָדָּם. וְהֵינִי צִנְמִילִת
הַצִּנִּין וְקִשְׁקִיל בְּדָק הַצִּית מְכוּרֵשׁ
הַצִּנִּין קוֹטְרֵם וְלֹא נִגְאֵה דֹהֵא כֹל
לְצִנִּין כִּשְׁלֵי כוֹרֵשׁ הָשֵׁן וְכוֹמֵה קִרְצִיאִי
אִיכָא גַם מְבַר וְזֶה חֲסִין טוֹ אִימִירִיִּת
ט וְגו' וְכִלֵּי דוֹדֵיאִי מִזֶּה אִינִי מִקְפִּיד
דֹהֵא הִיָּה בְּגִיזִירָה כִּי וְצִיד יִשְׁעִיהִי
(יִשְׁעִיהִי מֵה) הוּא יִצְנֵה עִירִי אֲבָל אֲלֵן
אִסְףּ שׁוֹמְרֵי הַפְּרָדָּם הִיָּה רְחוֹק מְכוּרֵשׁ
וְלֹא הִיָּה שְׁלֹ מִמֶּשׁ אֵךְ הִיָּה גִחַר שִׁיתִּנו
לְזָרוֹךְ בְּדָק הַצִּית שְׁהִי טוֹ מוֹטֵל עֲלֵיהֶם
לְהִיָּה מוֹרֵךְ בְּצִיפֵה בִּזָּא אִיכָא מִיִּשְׁעֵה
אֵל לְרִפְיוֹן יָדִים אִלֵּי לְעִרְעוֹר כְּדִפְרִישִׁית:
אִם אִמְרַת בְּרַעַת יִשְׂרָאֵל הַפְּרָשְׁתִּיהִי.
מִשְׁמַע לְעוֹצֵד כּוֹכְבִּים אִתִּיהִי
צִתְרוּמָה דְּנִפְשִׁיה וְכֵן מִשְׁמַע פִּרְקֵי
שֵׁנִי דִּגְיִעִין (דף כג.) וְהֵא דְקִאֲמֵר
צוֹכְבִּים פִּרְקֵי צִית שְׁמֵאִי (דף מה.)
לְהִיָּה מוֹרֵךְ צִתְרוּמָה דְּנִפְשִׁיה לֹא קִשְׁיָא
דְּמִנְאִי יִנְיֵהוּ צִפְרֵק שֵׁנִי דְקִדּוּשִׁין
אִינִי

(דף מא): דמנ תרומת עובד כוכבים מדמעט וחיצינ עלי חומש
 'ור' שמעון פוטר: 'יגור' וישתמש במותר. משמע ע"י שיחמוך
 ההקורה ולא יהנה מאותה חמירה שכנגד השם דצמקומו מיהא קידש
 השם ויש ליהר כשוכתיבין ס"ת או מפילין וגררו מקום השם שאין
 לכתובצמקומו:

דאָרף צדקה שרי לאַשטמושי ביה. משמע ליה דלחייב זין וז
 זין עלי וכן העסק כרז נחמן האומר סלע וז לצדקה
 לשנותה זין לעזמו זין לאחר זין אמר עלי זין אמר וז
 ולשנותה היינו זין ללות: **משבחת** יד גבאי אסור. חסותה.
 ודוקא יחד אלא בני העיר רשאי כדמשמע בצבא תבאר (דף ע
 ורשאין בני עיר לעשות ממחוי קופה וקופה ממחוי ולשנותה לכל מ
 שיראו ודוקא לדבר מזהו כדאמרין בשילהי שמעתא (ע"ב) גבי

העיר

עין משפט
נר מצוה

א מוי פירט מ'לך ממשט
 ענינים מלך
בא ב' מוי פירט מ'לך ממשט
 ה'ל נ' (טושיע) יויד פ' ער
 זאל טען מלך
בב א' מוי פירט מ'לך ממשט
 ה'ל א' נ' ופ'ל מ'לך
 ממשט ענינים ה'ל טושיע יויד
 א' טעט טען ד'
בג ה' מוי פ'ל מ'לך יויד
 התורה ה'ל טושיע יויד
 א' רעט טען ד'
בד א' מוי פ'ל מ'לך ממשט
 ענינים ה'ל טושיע יויד פ'
 רעט טען א'
ב (מ) מ'לך א' טושיע יויד
 א' רעט טען ד'
בז מ'לך מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כ א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כא א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כב א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כג א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כד א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כה א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כו א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כז א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כח א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
כט א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'
ל א' מ'לך טושיע
 יויד א' רעט טען ד'

שינויי נוסחאות

[illegible]

שיטה מקובצת

תַּחַת קוֹרֵב כּוֹכְבֵּי שָׁמַיִם
 ר"ב. גִּלְיוֹן. אֵיךְ שֶׁל שְׁמִימֵי הָאֵשׁ
 ר"ב. וְהָרָא ר' יוֹהָנָה דְּלִכְלָאוּהָ
 כִּדְּבָרָא בְּנֻחָה אֵיירִי אֵלַי בְּעִרְכִּין
 אֲדִירִי כִּי דְּחֻקֵּי תְּלָמִיד אֲמִירִי
 אֵלַי מִתְּפִיזִי דִּאֵיךְ קִרְשׁ אוֹיְנִי
 קִרְשׁ בְּמַעַל לִיה אֵלֵּה דִּיה רִשְׁוִי
 קִרְשׁ שֶׁל עֵץ תְּרִיחִימָה כִּדְּ
 יוֹהָנָה עֵץ מִצְאִי בְּגִלְיוֹן שֶׁל
 תַּחַיִּי אֵי אֲמִירִי בְּרִשְׁוִי יִשְׂרָאֵל
 הַפְּשִׁיטִיתִּלִּי לְרֻבְּנֵי דְאַמְרוּ עֵלַי
 כּוֹכְבֵּי שָׁמַיִם אוֹחִיז תְּרִיחִמָּה דְּנֻשְׁתִּי
 חֵרָא תְּרִיחִמָּה תְּרִיחִמָּה יִשְׂרָאֵל
 יוֹחִיבִינִי שֶׁל מִתֵּל אֲבָל כִּדְּ
 שְׁמַעְוֹן בְּנֵי יוֹהָנָה מְפִירִישִׁין
 אֵלַי וְהַעֲבִירִי כּוֹכְבֵּי שָׁמַיִם
 אֵלַי כִּדְּן בֶּלֶל דְּאֶרְצִי פִּרְשִׁישׁ
 הִכְוֵּן מִמֶּנּוּ תְּרִיחִמָּה וּמִשְׁכָּן וְלֵא
 קִמְרֵי תְּרִיחִמָּה לְכֻחֵן אֵלַי לְאַפְּסִיקִי
 מִסְּפִי דְאַמְרִינִי כִּדְּ תַּחַיִּי שֶׁל
 תְּשׁוּבַת הַרְשִׁיבָא סִימֵן תְּרִיחִי
 תְּרִיחִי: **מִשְׁכָּנֵה דְּאֵלֵּי נִצְאִי**
אֲבָרִי לְשִׁנְתֵּיהֶן וְאֵינִי בְּהַשְׁמֵטִין
 כְּסֻף הַמִּסְכָּן: **תּוֹם! תַּחַיִּי תִּנִּי**
בְּגִלְיוֹן מִתְּפִיזִי: **אֵלֵּי שֶׁל**
קִרְשׁ דִּיה אֵלֵּי שֶׁל עֵץ אוֹיְנִי
 הַמִּתְּהַסֵּן: **אֵלֵּי לֶשֶׁן (הַרְיִי)**
 [רִשְׁוִי] בְּגִלְיוֹן וְאֵינִי לִעֵלִי דִּיה
 בְּגִלְיוֹן עֵלִי עֵלִי: **דִּיה יִמֵּי תַּחַיִּי**
 תַּחַיִּי חֵרָא לִי בְּגִלְיוֹן שֶׁלֵּא
 בְּמִקְוֵי וְכוּ, פִּיֵּה אֵי מִקְדָּשׁ קִרְ
 שֶׁקּוֹם שֶׁלֵּא וְאוֹתוֹ תְּחִיבֵהּ וְנִגְוֵן,
 לֵּא"ל אֵלֵּי בְּמִקְוֵי קִרְשֶׁהּ
 הַרְיִי שֶׁלִּבְכוֹר הַפְּסוּק עַל שֶׁפִּי
 אֲבָל שֶׁל יִשְׂרָאֵל קִרְשֶׁהּ, וְהִסֵּי
 שֶׁל רִשְׁוִי כְּשִׁנְתוֹתֵי וְתוֹכָנִין
 וְשֶׁל מִקְוֵלֵה שֶׁל חֶלְקֵי אֵלֵּי
 לְכָסֶּם בְּמִקְוֵלֵה: **הֵיִי בְּגִלְיוֹן:**